

При створенні композицій художник проходить довгий шлях пошуків потрібних образів та ескізування. У пошуках відповідних художніх засобів, митець апелює не лише до свідомості, але й до підсвідомих образів та відчуттів.

Важлива роль у малярських творах відведена позам, виразам, інтонації світла і тіні. Автор свідомо звертається до гротескного зображення образів, що підсилює звучання екзистенціальних модусів, таких як самотність, страх, розпач.

Прагнення А. Мельника до символічного зображення ідеї обумовлює і диктує узагальненість силуету, умовність пропорцій, виразність форми, відсутність деталізації. Звідси випливає лаконізм пластичної мови зображуваного, а також певні інтонації та настрої творів.

Важливою темою у проекті виступає також природа, яка у картинах митця має інтелектуальний підтекст. Особливо актуальним для автора є поняття простору, розуміння його як простору екзистенціальної дії.

УДК 687.12.016:391(510)

Світлана Рибалко,
доктор мистецтвознавства,
професор, завідувач кафедри гуманітаристики
та мистецтвознавства
Харківської державної академії культури

Традиційні строї народу мяо: текстиль

Ключові слова: мяо, хмонг, художні традиції, традиційний стрій.

Серед розмаїття національностей, що населяють КНР, особливе місце з точки зору збереження традиційної культури, посідають «мяо», або «хмонг». Народ, що протягом тисячоліть не мав власної писемності, мігрував і розділявся на окремі угруповання, зміг зберегти пам'ять про власну ідентичність, ремісничі навички та культурні звичаї. Розселення мяо на територіях, що входять до складу різних країн (Китай, В'єтнам, Лаос, Таїланд, М'янма) зумовило розмаїття діалектів та мистецьких традицій.

Війни, голод, хвороби, висока щільність населення, виснаженість сільськогосподарських земель примушували мяо постійно

мігрувати. З північних територій мяо витіснялися ханьцями на південь та південний захід. Три великі війни (остання відбулася наприкінці XIX ст.) спричинили розселення народу у різних регіонах Південно-Східної Азії. Найбільша спільнота мяо сьогодні проживає у КНР, переважно у провінціях Гуйчжоу, Юньнань, Сичуань, Хубей, Хунань, Гуансі, Гуандун, Хайнань. Представники мяо називають себе по-різному: «му», «мен», «мао», «госюнь», «дайсоу». У деяких місцевостях призвичаїлися називати народності мяо за відмінними ознаками в жіночому одязі: мяо у довгих юбках, або мяо у коротких юбках; мяо чорні, червоні, сині, зелені тощо.

Одяг жінок у мяо не дарма називають «живими копалинами народної історії», «книгами, які носять на тілі». Так кажуть тому, що за відсутності власної писемності та в умовах постійної міграції мяочани у вишиваному одязі фіксували те, про що не можна забути: «мапу» з топографічними орієнтирами для повернення на землю предків (геометричні візерунки), уявлення про створення світу та загального для усіх мяочан першопредка і пов'язаних із ним тотемів (павучиха-мати, буйвіл, сорока, клен), важливі історичні події, магичні формули, обереги (дракон з обличчям людини, дракон-риба, дракон-птаха, кленовий лист, метелик і птах, фенікс тощо). Вишивкою та прикрасами мяочани передавали й замилювання красою природи, що їх оточувала: символічні зображення доповнювалися зображеннями риб і птахів, рослин і комах. Через побутові сюжети мяочани розповідали і про сьогоденне життя.

Незважаючи на різноманіття стилів одягу, верхня частина частіше за все прикрашена картинами бойових подій минулого, але є й вбрання з картинами обробки землі, полювання, або просто горизонтальними смугами. Ці смуги символізують природу річки Янцзи, Хуанхе і Сян (Мяо вважають, що це їхня батьківщина). Нижня частина одягу зазвичай прикрашена малюнком, що символізує ландшафти навколо озера Дунтінху, а численні складки спідниці – води Дунтінху. Ця частина вбрання розповідає про часи, коли мяо перетинали річку Хуанхе, щоб знайти нове місце для поселення (в той час вони перейшли Хуанхе на сході, зберігаючи картини природи в пам'яті). До картин «пам'яті» відносяться й зображення сузір'їв, по яких визначалися орієнтири під час міграції, архітектурних будівель (згадка про кинуті будинки), міської стіни (настанова оборонятися) тощо.

Метелик, риба, поєднання рослин, тварин, зазвичай зображувалися на дитячому одязі. М'яо вірять, що ці наряди захищають дітей і приносять процвітання населенню і захищають їх нащадків.

Виготовлення одягу, особливо парадного, потребувало багато часу, коштів і володіння різноманітними текстильними технологіями – ткацтва, фарбування, вишивки, в'язання. Культура жінки в мяочан протягом століть формувалася вбранням. Сьогодні нове покоління робить вибір на користь освіти, мріє про університет і часто її досягає, залишаючи рідні краї та приєднуючись до спільноти містян. Поступово спільнота мяо, що проживають на етнічних територіях зменшується, що у недалекому майбутньому зумовить втрату зв'язків строю з «живою традицією».

УДК 7.012:687.016

Наталія Чупріна,
доктор мистецтвознавства,
професор кафедри
художнього моделювання костюма
Київського національного університету
технологій та дизайну

Олександра Дьоміна,
студентка факультету дизайну
Київського національного університету
технологій та дизайну

Перша модна революція Г. Шанель та її вплив на гардероб сучасної жінки

Ключові слова: дизайн костюма, мода, стиль Шанель, гардероб, трикотажні вироби, модні тенденції.

На початку ХХ століття, а точніше у 1910–1920 роках, жінки масово носили корсети і були «закуті» в строгі поведінкові рамки. Але, в зв'язку з соціальними змінами і бунтівними настроями того часу, було винайдено та представлено кілька нових винаходів у сфері жіночої моди, які надовго полюбилися споживачам моди і є актуальним по сьогоднішній день.

Соціологічні дослідження різних експертів показують, що сучасні жінки цінують свободу і комфорт не менше, а в якійсь мірі навіть набагато більше, ніж це було 100 років тому. Розглядаючи ці властивості сучасного костюма в розрізі жіночого гардеробу варто

відзначити, що саме цим критеріям, в першу чергу, відповідають вироби, що ергономічно відповідають особливостям жіночої фігури, в тому числі і вироби з трикотажу. Отже, в роботі вивчено історичний період еволюції моди, коли трикотажні вироби були введені в жіночий гардероб (в контексті аналізу моделі способу життя сучасної жінки). Виходячи з соціологічного аналізу поведінкових переваг сучасної жінки можна зробити висновок, що модна революція, здійснена Г. Шанель на початку ХХ століття, сформувала основи сучасного жіночого гардеробу. З введенням трикотажу в ужиток, Г. Шанель подарувала жінкам свободу. «Ви повинні бути в змозі нахилитися, пограти в гольф і самостійно надіти взуття», – пояснювала вона необхідність змін.

Завдяки саме цьому видатному дизайнеру ХХ століття в кінці 1950-х років з'явився унікальний специфічний стиль одягу, віднесений згодом до розряду класики, – стиль Шанель. В 1954 році, після великої перерви, Г. Шанель відкрила свій Будинок Моди у Парижі (на той момент їй виповнилося вже 70 років), і продовжувала працювати там до кінця життя (1971).

Асортимент її виробів включав у собі пальто, костюми, сукні, але саме костюм, доповнений блузкою, з'явився найбільш характерним носієм її стилю. Фірмовий костюм «Шанель» зовсім не був схожий на класичний англійський «піджачний» костюм. Він більш жіночний, легкий і витончений, більш ошатний, а також лаконічний за формою, простий за конструкцією та зручний.

Моделі Г. Шанель можна легко впізнати. Їх неповторність та привабливість криється в особливому характері матеріалів, оздоблень та доповнень і їхнього гармонійного зв'язку у виробі. Особливу увагу вона приділяла тканинам та трикотажним полотнам, віддаючи перевагу чисто вовняним, а також розрідженій структурі твіду, сукна, фланелі, натуральному шовку та льону. У неї були також свої «фірмові» способи обробки і прикрас: окантовка всіх деталей ошатною фактурної тасьмою, велика кількість металевих фасонних гудзиків, металевих ланцюжків, нитки штучних перлів і квітка камелії.

Її моделі користувалися успіхом у жінок будь-якого віку і будь-якого достатку. Вони одночасно були добротними та елітарними у своїх вельми дорогих оригіналах (перших примірниках) і демократичними в численних копіях, завдяки простоті і зручності форм, їх стабільності, універсальній красі і доступною ціною, що є особливо актуальним та затребуваним в гардеробі сучасної жінки.